

Van Hei naar Turf

27 juli
Vlinders in het Heidebos

10 augustus
Safarkesmarkt

6 september
Nacht van de Vleermuis

ZOMER
Fietszoektocht

natuurpunt
Moervaart-Zuidlede

Woord vooraf 3
 Activiteiten 4
 Nacht van de Vleermuis 6
 Heidebosprokkels 8
 Terugblik op de Etboswandeling.....10

Lidgeld

Het lidgeld van Natuurpunt bedraagt 24 euro per gezin. Als lid krijg je het tijdschrift Natuur.blad en dit afdelingstijdschrift, geniet je van een aanzienlijke korting op producten uit de Natuurpunt Winkel en neem je gratis deel aan geleide wandelingen. Over deze en nog andere voordelen die je hebt als Natuurpuntlid, lees je meer in Natuur.blad of op www.natuurpunt.be. Leden kunnen zich abonneren op Natuur.focus, het natuurhistorisch tijdschrift en/of Natuur.oriolus, het tijdschrift over vogels. Een abonnement voor één van beide kost 8,5 euro bovenop het lidmaatschap. Het lidmaatschap, samen met een abonnement op beide tijdschriften, bedraagt 38,50 euro. Lidgeld en / of abonnementsgeld kan je storten op IBAN: BE17 2300 0442 3321 met vermelding van naam of lidnummer (voor de hernieuwingen) en Natuur.focus en / of Natuur. oriolus (voor de abonnementen).

Werkten mee

Griet Buyse, Maatje den Herder, Jean-Pierre De Rycke, Gert Du Cheyne, Marc Martens, Anne Mie Philips

Foto's

Foto's: zie binnenin tijdschrift
 Foto voorpagina: Icarusblauwtje, foto G. Vervloet

Eindredactie & layout

Griet Buyse

Redactieadres

Griet Buyse, Trekweg 107, 9030 Mariakerke, 09 329 55 45, griet.buyse@gmail.com

Steun

Steun de projecten van Moervaart-Zuidlede. Een gift is fiscaal aftrekbaar vanaf 40,00 euro (alle giften in één jaar aan Natuurpunt vzw worden samengeteld).

Rekeningnummer IBAN BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt Beheer vzw.

Vermeld één van onze projectnummers:

- **Moervaart-Zuidlede**   **3617**
- **Heidebos**   **6636**
- **Turfmeersen**   **6113**
- **Reepkens**   **6119**
- **Zandberg**   **6668**

Woord vooraf: ode aan de vlinders

Beste leden van Natuurpunt Moervaart-Zuidlede, Vandaag ben ik met een van de kleinkinderen op wandel langs het pad waar ik vorige zomer zeven keizersmantels zag en dit op een streep van tien meter witte schermbloemen. Benieuwd of er nu ook een van die grote vlinders zou te vinden zijn, loer ik alle kanten van de bosrand af. Eigenlijk moet ik beter weten, teveel wind en te lage temperatuur. Maar de zon breekt geregeld door de wolken en op het steile bospad krijg ik het behoorlijk warm. Is het door de windluwe plekken of door het duwen van de buggy over het opklimmende stenige pad? Meerdere soorten hommels vliegen rond, die kunnen beter tegen de koude met hun harig lijf, maar geen enkele vlinder te bespeuren.

Bij een splitsing in de weg wordt mijn aandacht plots getrokken door een vlugge beweging... Stilstand... Bij een groepje crèmekleurig bloeiende moerasspirea rust op een groot blad een vlinder, de vleugels plat opengespreid in de zonnestraling. Bruin met zwarte tekeningen, net als de keizersmantel, maar wel veel kleiner. "Plooi dan toch eens je vleugels toe, zodat ik ook de onderkant kan zien" raast er door mijn hoofd. De buggy krijgt de rem op, maar ik durf mijn greep toch niet te lossen. Minutenlang duurt het wachten. Plots straalt de zon weer door de wolken en even later volgt een korte beweging. Heel even worden de vleugels naar boven dichtgeplooid.

De onderste vleugelrand is afgebiesd met een rij witte vlekken en nog een paar witte staan naar de vleugelbasis toe. Wauw, dus toch weer iets zeldzaam: een zilervlek. Die heb ik bij ons nog niet gezien. Hadden wij ook maar de mogelijkheid om bij ons zulke schoonheden te zien.

Hmm... wat denk ik nu? In het Heidebos zijn er ook prachtexemplaren waar te nemen, zij het dat sommige wat kleiner uitvallen: de kleine vuurvlinder, het bruin blauwtje en het icarusblauwtje zijn pareltjes die niet zoveel meer voorkomen. Hun leefgebied wordt namelijk alsmaar kleiner door de veranderingen in het landschap. Gelukkig vinden die onder andere in het Heidebos en de Turfmeersen nog een veilige haven om zich ongestoord te kunnen voortplanten. En aangezien in het nabije Puyenbroek de keizersmantel reeds twee opeenvolgende jaren gepot is kunnen we die vanaf dit jaar ook verwachten in het Heidebos. Het juiste habitat is er: oude gegroefde bomen met bosviooltjes in de buurt. Er wordt reikhalzend uitgekeken naar de eerste exemplaren in ons natuurgebied, want keizersmantels zijn zwervers. We zullen ze met open armen ontvangen!

MARC MARTENS, VOORZITTER

Zilervlek, foto: Filip Van Boven

Vlinders in het Heidebos

Zie pagina 5, agenda

Activiteitenkalender juli-september

JULI, AUGUSTUS, SEPTEMBER

Fietszoektocht van Natuurpunt Moervaart-Zuidlede

Naar jaarlijkse gewoonte, en dit voor de vijftiende keer, richt Natuurpunt Moervaart-Zuidlede een gezellige fietszoektocht in die je individueel en op eigen ritme kan fietsen wanneer dit het best past voor jong en minder jong, onder familie of vrienden. Bovendien kan je er ook nog prachtige prijzen mee winnen!

Je kan op een plezante manier met het hele gezin op zoek naar 20 antwoorden en 10 foto's. Ga op tocht met de leuke 'combineer zelf de factoren vrije tijd, mooi weer, zin om te fietsen, ontdekken van onbekende fietspaden, antwoorden zoeken....'

We rijden dit jaar langs de Moervaart, de Zuidlede en de Durme. We fietsen onder andere door het provinciaal domein Puyenbroeck, Wachtebeke, Lochristi, Doorselaar, Eksaarde, Daknam en ja zelfs door centrum van Lokeren. En dit altijd langs fietsvriendelijke paden en amoureuze bruggetjes.

De tocht is opgevat als een lus met een totale afstand van 35 kilometer. Je kan bovendien op diverse plaatsen instappen. Zo kom je telkens terug op jouw startpunt nadat je de ganse tocht gereden hebt. Het traject is zeer landelijk, rustgevend en steeds verras-

send. Er is rekening gehouden met zoveel mogelijk autovrije wegen of gescheiden fietspaden.

De formulieren zijn op een 20-tal verkooppunten in de gemeenten Wachtebeke, Moerbeke-Waas, Lochristi, Eksaarde, Lokeren en Berlare te verkrijgen aan 5 euro. Op de verkooppunten hangt een affiche. Je vindt alle verkooppunten op de webiste. Op het formulier vind je alle gegevens over de tocht en de prijsuitreiking. Het formulier moet ten laatste ingediend worden op 28 september om 20u.

Deze sterk gewaardeerde fietszoektocht loopt in de maanden juli, augustus en september. Een gouden raad: begin er op tijd aan.

Prijs: Per formulier 5 euro. Leden van Natuurpunt kunnen op de avond van de **prijsuitreiking (Vrijdag 24 oktober 2014)** 1 euro terug krijgen. De prijsuitreiking zal doorgaan in het Woon- en Zorgcentrum Sint-Vincentius in Zaffelare.

Meer info: Stuur een e-mail naar: vanackernobert@gmail.be of kijk op de website www.heidebos.be en daar vind je alle verkoopadressen.

Foto's: Jean-Pierre De Rycke

JULI

Zondag 27 juli 2014

Vlinders in het Heidebos

Op 27 juli, een week voor het grote vlindertelweekend van Natuurpunt, wandelen we in het Heidebos om er kennis te maken met enkele vlinders die er voorkomen. Bij goed weer (weinig wind en voldoende zon) zullen we zeker meerdere soorten dagvlinders zien. Ook bij minder goed weer zullen we aandacht hebben voor de leefomgeving en de voorkeuren van enkele vlinders. Waar zijn ze wanneer we ze niet zien rondfladderen? Kortom, een wandeling met kennismaking over de leefwereld en leefwijze van onze vlinders.

Waar en wanneer: Parking 1 (Keizershoek, Moerbeke) om 14u (einde rond 17u)

Meer info: Marc Martens, tel. 09 345 78 63, marcmartens1953@hotmail.com

Enkele vlinders die we wellicht zien:

Icarusblauwtje

*Vleugels bovenaan:
foto Johnny Cornelis
Vleugels onderaan:
foto G Vervloet*

Kleine vuurvliinder

*Vleugels bovenaan:
foto Johnny Cornelis
Vleugels onderaan:
foto : wikipedia*

**Kapsalon
Marleen**

Zaffelare Dorp 35, 9080 Lochristi
☎ 09-355 81 45

AUGUSTUS

Zondag 10 augustus 2014 Safarkensmarkt te Wachtebeke

Natuurpunt Moervaart-Zuidlede staat met een stand op de Safarkensmarkt te Wachtebeke. Deze gaat dit jaar terug door in de Warandewijk. In onze tent serveren wij Wachtebeekse vlaaien, taart en gebak die kunnen gecombineerd worden met koffie en frisdrank. Maar eventueel ook met Gageleer, het vermaarde Natuurpunt Bio-bier. Ons alom gekend bierpulschuiven zorgt voor de nodige animatie.

Alle opbrengsten uit ons activiteiten worden gebruikt voor de natuurgebieden in onze afdeling Natuurpunt Moervaart-Zuidlede. We staan er van 14.00 u tot zonsondergang.

Waar: Zwaluwlaan in Wachtebeke.

Meer info: Griet Buyse tel. 09 329 55 45, 0478 23 22 19, griet.buyse@gmail.com

SEPTEMBER

Zaterdag 6 september: Nacht van de vleermuis in het kasteelpark van Beervelde

Wanneer

zaterdag 6 september 2014 van 18u30 tot 0:00
Start powerpointpresentatie: om 19 uur, daarna wandelingen. De laatste wandeling start om 20u45!

Waar

Kasteelpark van Beervelde, toegang via de Ledeakkerstraat. Wegzijers wijzen je de weg.

Organisatie

Natuurpunt Moervaart-Zuidlede, in samenwerking met de Jeugdbond voor Natuur en Milieu (JNM Moervallei) en de gemeente Lochristi

Meer informatie

Maatje den Herder, 09 355 58 59,
maatje.den.herder@telenet.be

Geschikt voor alle leeftijden: volwassenen, kinderen, gezinnen. Inschrijven is niet nodig. Honden zijn niet toegelaten. Deelname is gratis.

Verkoop van kwaliteitsvlees:
rundsvlees, lamsvlees, kalfsvlees
 - rechtstreeks van de hoeve aan de gebruiker
 - afkomstig van dieren geboren en gekweekt op onze hoeve
 - kleine en grotere pakketten verkrijgbaar, alles diepvriesklaar verpakt

Openingsuren
 woensdag en vrijdag 16-19h00,
 zaterdag 13-18h00 of op afspraak

Contact
 Luc en Christine De Vylder - Van Neer
 Lindestraat 30 - 9080 Zaffelare
 tel. 09 355 17 69 - gsm 0494 81 37 61

Nacht van de vleermuis in het kasteelpark van Beervelde, *de spannendste nacht van het jaar*

Dit jaar gaat onze Nacht van de Vleermuis door in Beervelde. Wij zijn te gast in het park van het Kasteel van Beervelde.

We starten in de 'schaapsstal' van het kasteel. Vanaf 18u30 is iedereen, groot en klein van harte welkom. Voor de kinderen zijn er aangepaste activiteiten, zoals vleermuisspelletjes en een schminkstand. Om 19 uur start een powerpointpresentatie. Daarna vertrekken we in groep op stap. De laatste wandeling start om 20u45.

Tijdens de Nacht van de Vleermuis willen we die mysterieuze en veelal onbegrepen zoogdiertjes in een goed nachtlucht stellen. Dat gebeurt aan de hand van een boeiende presentatie over het reilen en zeilen van deze sympathieke fladderaars. Daarna

nemen ervaren vleermuisgidsen je mee op een nachtelijke tocht door de tuin van het kasteelpark.

We hopen veel vleermuizen te zien en vooral ook te horen met behulp van de 'batdetector'.

Ook zullen we tijdens deze avond uitgebreid kunnen kennismaken met die andere interessante nachtelijke fladderaartjes, nl. de nachtvlinders. Als het weer het toelaat zal een amateur astronoom ons uitleg geven over wat er allemaal te zien is aan de sterrenhemel en mogen we een kijkje nemen door een sterrenkijker.

Als we terug komen aan de schaapsstal zal ons 'bar'café open zijn met drankjes om na te praten over de nachtelijke fladderaard. Ook de vleermuiscocktail zal zeker niet ontbreken.

Nacht van de **Vleermuis**

Vlieg mee de nacht in
6 september in Beervelde

Meer dan 40 locaties!

Voor meer info, kijk op:
www.nachtvandeveermuis.be

Tip: bezoek eens de Natuurpuntwinkel

Sinds januari 2014 is de winkel van Natuurpunt volledig online gegaan. In de winkel vind je tal van artikelen die je helpen om nog meer van de natuur te genieten en op ontdekkingsreis te gaan. Bovendien steun je met je aankopen de bescherming van de natuur. En als lid krijg je 5% korting! Het loont de moeite om eens een kijkje te nemen! Kijk op de website-winkel: <http://winkel.natuurpunt.be/>

Heidebossprokkels

GERT DU CHEYNE

De zomerzon heeft met een ongelofelijk gulheid het bos vol gegoten met een zwoele verrukkelijke warmte. Deze is heerlijk blijven hangen tussen de bomen en nu ik tegen de avond het bos inwandel weet het bos mij te vergasten met deze zuinig opgespaarde warmte die nu mooi mijn richting komt gevloeid.

Het blijft altijd een mooie gewaarwording om tegen de avond het bos in te wandelen. Op de meeste plaatsen is de warmte weggeveegd door de koele lufte van de avond, maar het bos weet die hitte nog even mooi te vangen. Een wespindief schuift onder de boomtoppen door alsof hij ook nog even de warmte komt op snuiven. Het is een teken voor een reebok dat de kust veilig is en hij schiet zich op het bospad, loopt gracieus een eindje het pad op en springt dan met een verbazende gemak over de draad terug het bos in.

Ondertussen ben ik gearriveerd aan de broedplaats van een koppeltje bonte vliegenvangers. Vooral het mannetje doet zijn naam eer aan, met zijn contrastrijke zwart – wit mantelpakje valt hij behoorlijk op, al vind ik de vrouwtjes er al even mooi uitziend met het witte borst en mooi crème bruine rug en vleugels. De ouders hebben er een drukke dag opzitten, maar toch proberen zij nog enkele insecten te verschalken. Ik vind het verbazingwekkend dat een vogelsoort die zo'n tien jaar het Heidebos links heeft laten liggen, plots na al die jaren opnieuw opduikt en op exact de zelfde plaats tot broeden komt als zoveel jaren voorheen! OK, ik

hoor je al zeggen "da's niet moeilijk zij broeden bijna uitsluitend in nestkasten", dat is waar maar er hangen er wel heel wat in het Heidebos. Eigenlijk kan hetzelfde gezegd worden van de nachtzwaluw of de kleine ijsvogelvlinder- nog zo'n super specialist – zij weten met een ongelofelijk precisie hun type biotoop er zo uit te pikken!

Het begint al behoorlijk te schemeren en mijn oren staan op scherp om de ratel van de nachtzwaluw op te vangen, maar niettegenstaande het veel belovende weer en deze heldere nacht, laat hij zich niet horen. Jonge ransuilen laten hun klagelijk gepiep weerklinken in de hoop dat hun ouders hen een lekkere bosmuis komen brengen. Ze zijn zeker met vier, dus de ouders weten wat doen vannacht!

Wespindief - Foto: Gert Du Cheyne

Dwergvleermuizen en laatvliegers capriolen onder- tussen langs de bosrand, want nachtvinders hebben ook de warmte van het bos gevonden en fladderen onbezonnen als een flinke brok rond! Dat terwijl ook een bosuil bangelijk stil en haast onopgemerkt voor- bij komt vliegen, ook hij moet hier ergens in het bos

hongerige monden voeden. Ik stap nu maar naar huis en dat terwijl de Expresweg onophoudelijk en onrustig loeit, zoek ik nog even de rust op van het bos dat krioelt van leven maar dan in absolute stilte, ...zalig!

Zondag 27 juli
Vlinders in het Heidebos

Zie agenda voor meer in- fo

Bonte vliegenvanger
Foto: Gert Du Cheyne

SLEEPY SLAAPCOMFORT

OP MAAT VAN ELKE SLAPER

KOM LANGS EN ONTDEK GRATIS UW SLAAP-DNA®

Iedereen heeft een ander lichaam. Daarom biedt Sleepy u een persoonlijke slaaptoplossing: een Ergosleep® boxspring, helemaal in lijn met uw SLAAP-DNA®. Niet alleen mooi, maar vooral ook uniek en in een handomdraai afgestemd op uw lichaamsprofiel.

ERGOSLEEP®
IN LIJN MET UW SLAAP-DNA

Exclusief bij
Sleepy®

het leven is beter in een Sleepy bed

Sleepy GENT-OOSTAKKER

Antwerpsesteenweg 1124 • 9041 Gent-Oostakker

Aan afrit 3 van de R4, richting Zelzate • Tel. 09/355.98.01

Di-Vr: 9u30-18u30 • Za: 9u30-18u • Zo en Ma: gesloten • Open op afspraak.

Terugblik op de Etboswandeling

TEKST: ANNE MIE PHILIPS - FOTO'S: MARIE DE MAESSCHALK

Het is zover. Op 15 juni staan twee 'nieuwe' gidsen klaar aan de Eboshoeve om een wandeling te maken langs de Zuidlede en in de Moervaartvallei. Het weer is ideaal wandelweer en een kleine twintigtal personen zijn aanwezig.

Na een korte inleiding en een blik op de bloeiende gele plomp die in diep water groeit en graag ongemoeid gelaten wordt, vertrekken we langs het pad naast de Zuidlede.

Aan een eerste stop kunnen we niet naast de eitjes en rupsen van de stippel- of spinselmot kijken. De wilgen hangen vol met webben die de larven gemaakt hebben. Deze spinsels zijn vrij taai waardoor de rupsen beschermd zijn voor vijanden zoals vogels. De boom gaat hiervan niet dood.

Een kort woordje uitleg over de gewone en grote berenklaau waar je steeds en vooral in de zon zeer voorzichtig moet mee omgaan omwille van brandwonden die kunnen veroorzaakt worden. De grote berenklaau moet, sedert vorig jaar, officieel bestreden worden maar deze hebben we op onze wandeling gelukkig niet gezien.

De verschillende soorten distels beginnen in bloei te komen. Omdat er zoveel soorten zijn die we als gids nog niet goed uit elkaar kennen, wijzen we er vooral op dat insecten houden van hun nectar en heel goed zijn voor het aantrekken van distelvink of putter.

We lopen nu tussen de hoge kruiden, eigen aan een vochtig gebied, op een éénmanspaadje. Er wordt gewezen op de schuimcicade. De larven zijn bleekgroen tot -geel en leven in een schuimnest dat wel bekend is als koekoeksspuug. Ook in onze tuinen is hij vaak te zien op de heerlijk riekende lavendel.

We zien een barnsteenslakje. Een landslak die, wat dacht je, voorkomt in vochtige gebieden en aan de waterkant. Hun huisje is dun, breekbaar, doorzichtig en eivormig. Geregeld wordt hij besmet door een parasitaire worm met knotsachtige uitsteeksels in de tentakels van de slak. De tentakels zwellen en

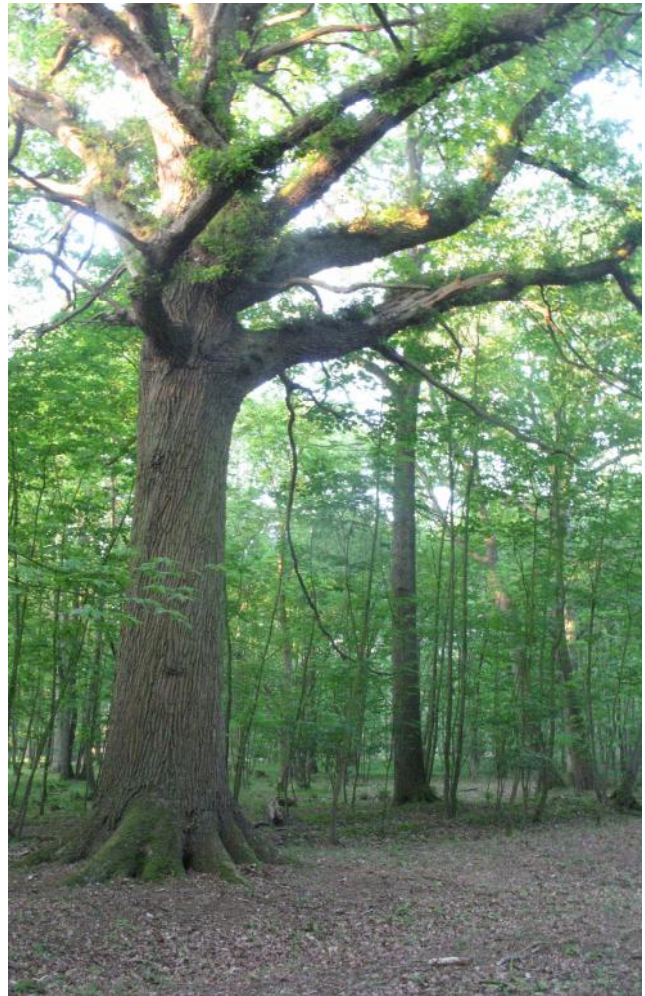
als de slakken niet door de vogels worden opgegeten, dan barst de slak uiteindelijk en komen er nieuwe larven tot stand. Zoek dit fenomeen maar eens op onder google barnsteenslak. De moeite om te bekijken. Als het slakje wel wordt opgegeten dan worden de larven de wormparasiet via de ontlasting van de vogels verspreid. Wat is de natuur toch op instandhouding en voortplanting gericht!

En wat dacht je van de cyclus die een lieveheersbeestje ondergaat? Na de winterslaap in kieren en spleten legt het zevenstippelig kevertje eitjes, recht op een blad. Na zes dagen komen er zwarte larven uit die supergraag bladluizen eten en concurrenten van de mieren zijn. Ze vervellen drie keer tijdens deze vier weken durende fase. De pop hecht zich vast gedurende acht dagen en dan komt er het kevertje uit. Eerst helemaal oranje na enkele uren komen de zwarte stippen gelijktijdig te voorschijn.

Daar gaan we, na het bekijken van verschillende larven, en staan even stil bij het bewijs dat de grond weinig verstoord wordt in dit gebied. Het bijna volledig ontbreken van de kollebloem of klaproos die tijdens de WO1 alomtegenwoordig was door het omwoelen van de aarde in het oorlogsgebied.

Er wordt nog gewezen op de gaten onderaan de populieren veroorzaakt door de wilgenhoutrups. Via de Turfmeersen keren we terug en verlaten we het mooie wandelgebied.

Restaurant De Moervaartheove

Peene 5b
9185 Wachtebeke
09 342 77 61

Welkom in De Moervaartheove!

Geopend van woensdag tot en met zondag.
Gesloten op maandag en dinsdag.

Speelhoek en speeltuin, terras en tuin.

Ligging dichtbij het Heidebos.

Activiteiten van NP Moervaart-Zuidlede

JULI, AUGUSTUS, SEPTEMBER

Fietszoektocht

Zie pagina 4 voor meer details

Zaterdag 27 juli

Vlinders in het Heidebos

Zaterdag 6 september

Europese nacht van de vleermuis
in het Park van Beervelde

Zondag 10 augustus

Safarkesmarkt, Wachtebeke

Voor meer info: www.heidebos.be

natuur- en dieetvoeding
't lang leven

't lang leven te Lochristi is de speciaalzaak
voor :

- dieetvoeding
- natuur- en biologische voeding
- voedingssupplementen

verzorgingsproducten op natuurlijke basis

Openingsuren: 't lang leven is open van
maandag tot en met zaterdag

(woensdagnamiddag en zondag gesloten)

Contact: Sofie Van Slycken, Dorp West 1, 9080 Lochristi,
09 355 09 65, tlangleven@telenet.be

Leuke cadeautips!